DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

VARIOLA:

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, SS. T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JACOBUS M'FIE,

BRITANNUS.

Ad Id. Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXIV.

Avunculo ſuo benigniſſimo,

THOMÆ ANDERSON,

CHIRURGO,

Copiis Indianae Orientalis Societatis conjunctae,

In Provinciis Bengal, Baſſara, et Ureſſa,

Primo;

Cujus laus hic non eſt dicenda:

Ob multa et magna Beneficia

In ſemetipſum et in ſuos ſaepe collata:

Haſce ſtudiorum medicorum primitias,

Ut animi grati Teſtimonium,

Sacras voluit

JACOBUS M'FIE.

DISSERTATIO MEDICA

DE

VARIOLA.

DEFINITIO.

VARIOLA eſt, "* Synocha contagioſa cum vomitu, et ex epigaſtrio preſſo dolore. Tertio die incipit, et quinto finitur eruptio papularum phlegmonodearum: Quae ſpatio octo dierum, in ſuppurationem et in cruſtas demum abeunt, ſaepe cicatrices depreſſas ſive foveolas in cute relinquentes."

HISTORIA MORBI.

Quo tempore variola inter genus humanum primum apparuit, pro certo dicere

 nunc

* Cullen. Synop. p. 288.

nunc non poſſumus. In Graecorum Romanorumque ſcriptis nulla ejus mentio fit. Hincque morbi prorſus ignaros fuiſſe ducimus; quia, cum phaenomena ejus tam conſpicua, aeque ut in fine perniciofus, minime conſtat quin ſumma cura dignus haberetur. Siquidem oculis unquam ſubjectus fuiſſet, ſine dubio accurate deſcribendo tantum iis debitum eſſet, quantum noſmetipſos, pro cura in hiſtoriis quorundam aliorum morborum exhibita, confitendum eſt. Rhazes, variolam primum deſcripſiſſe Aaron, medicum Alexandrinum, qui circa medium undecimae centuriae floruit, dicit; hincque ex Egypto natam aeſtimatum fuerit. Hoc attamen non affirmandum eſt, neque ſeu ex Aſia, ſeu Africa, originem traxit morbus dicere queamus. Quocunque modo ſit, noſtra enim nihil refert, nomen, uſque ad ſtrages Mahomet, quum Arabes primum ſeſe in Hiſpaniam expoſuerunt, apud Europaeos inauditum erat. Continentem brevi pervaſit, hincque cito in Britanniam Americamque tran-

transivit. Contagiosum morbus sese ostendit, vernisque temporibus, quibus acre frigus hiemale praecesserit, saepius occurrit.

1*mo*, Impetum plerumque facit frigore et horrore; quibus pulsus frequens, plenus, durusque; calor, sitis; capitis, dorsi, et lumborum dolor; anxietas, nausea, vomitus, dolores, epigastrio presso; in sudorem propensitas, praesertim in adultis; stupor; inter somnum subsultus, saepe etiam frequens sternutatio, fluxu rheumatis acris ex naso, tussique titillanti, comitantibus, interdumque diarrhoea, statim subveniunt. Haec plerumque spatio unius vel bidui permanent: Finito secundo attamen, interdum citius, aliquando serius, multum exacerbantur. Hoc tempore, pulsus magis frequens fit, capitis, dorsi, et lumborum dolores, calor, et sitis augentur, anxietasque magis premit. Hisce epilepsia, plerumque eruptioni statim praecedens, saepe supervenit; et interdum adeo urget ut mori faceret.

2*do*, Pus-

2*do*, Puſtulae vulgo tertio die, nulla certa hora obſervata, ſeſe oſtendunt. Si dies progreſſus ſit, miteſque paroxyſmi epileptici anteceſſerunt, eruptio ſaepius parvis maculis rubris, facie manibuſque primum apparentibus, vixque acumen aciculorum ſuperantibus, conſtat; et non etiam minime confluere videntur. Ex hac ſpecie morbus nomine *diſtinctae* dignoſcitur.

Diarrhoea, contra, ſeu febri ardenti praecedenti, una cum eruptione matutina, ſpecies valde differt. Cutis, faciei praeſertim, in multis partibus eryſipelatoſa videtur. Puſtulaequae, in hiſce etiam eruptione minus tectis, non orbiculares ſunt, ſed irregulares et confluere videntur. Hinc nomen *confluentis* oritur.

In *diſtincta*, febris aliaque comitantia, eruptione apparente, vim remittunt ſeu omnino abeunt. Die quinto, eruptione plerumque finita, ſerum effunditur. Puſtulae paulatim ſurgunt, et tandem, formam rotundam ſervantes, cuti multo altiores videntur. Intervalla

tervalla priusquam pallida, nunc rubescunt, facies tumescit, et, ex palpebris affectis, caecitas temporaria sequitur. Materies circiter diem septimum albescens, paulatim puris laudabilis formam induit: Pustulaeque distensae, nulla fere febri comitanti, manent. Aeger quidem raro aliter quam ex caecitate, et quodam ex pustulis tumescentibus dolore, male afficitur.

In *confluente*, post eruptionem, febris remissio notatu digna raro tenet. In infantibus diarrhoea, si eruptioni non praecesserit, hoc tempore apparet; et salivatio in adultis semper comitatur, seu brevi sequitur. Effusio, quemadmodum in distincta, quinto die plerumque contingit. Pustulaeque, etiamsi prius distantes, nunc coeunt, et, ac si materies sit valde acris, vesiculas diversas formant. Interdum facies bene tumet, et hoc tempore pustulae, seu potius vesiculae, mediocriter distenduntur; septimo die maturatio incipit, et quo in distincta progressum est. Quemadmodum ab initio salivatio et diarrhoea per-

permanent, febrisque magis seu minus ardet. In hac specie attamen effusio saepissime non bene progreditur : Pustulae flaccidae manent ; seu parvum tenuis fluidi ichorosi solum continetur. Faciesque nunquam bene tumet, adeo ut saepe aegri visui ne sit impedimento. Intervalla pallent : Materies nunquam flavo, quemadmodum in altera, sed fusco colore imbuitur : Pustularumque in medio sunt nigrae maculae. Hic febris continuo magisque quam in priori, determinatione ad caput thoracemque, coma, lene dilirium, dyspnoeam, anxietatem, anginamque interdum efficiente, ardet. Salivatio minus abundat, sed magis viscida, adeo ut magnum incommodi et saepe periculi faceret. Stranguria quoque hoc tempore non minus molesta est.

3*tio*, In *distincta*, nono die suppuratio plerumque perficitur, quo tempore pustulae obfuscari incipiunt : Et faciei pustularumque tumores paulatim abeuntes, iis manuum pedumque cedunt. Febrem comitantem levem

uri-

urinae fluxus, ſeu lenis diarrhoea, ſpatio unius vel bidui, evaneſcere facit: Patienſque eſurire et recuperatus videtur. In hac ſpecie attamen tumore faciei puſtularumque ſubito ſubſidenti, aliquando perculſi ſumus. Symptomata lethalia, quae, quum de hoc ſtadio confluentis dicendum ſit, deſcribere conabimur, ſubveniunt.

Confluens, etiamſi effuſio ſuppuratioque parum quoad lenitatem a diſtincta differre videbantur, attamen nunc permutabilis fit. Saepe facies puſtulaeque, prius mediocriter diſtenſae, ſimul et ſemel ſubſidunt: Viſum inſtanter patiens recuperat; et intervalla pallorem lethalem induunt. Hiſce horror, febris aucta, anxietas, dyſpnoea ſuffocationem minans, pulſus parvus irregulariſque, ſubſultus tendinum, delirium, extremorum frigus, morſque ipſa, cito ſubveniunt. Hic attamen, fere quemadmodum in diſtincta quum bene evertiſſet, interdum progreſſum eſt.

In hiſce, ubi in ſecundo ſtadio facies puſtulaeque non bene tumuiſſent, ubi maturatio

non

non perfecta, et ubi maculae apparuissent, morbus plerumque quoddam temporis parvam mutationem subit. Circa diem undecimum, interdum etiam non usque ad quatuordecimum, incrustatio nigra evadit. Extremorum tumor faciei subsidenti non subvenit: Salivatioque viscīditate augetur. Ad putredinem seipsam in maculis, dejectione urinaque sanguineis, foetoreque intolerando ostendentem, cito progreditur. Haec oppressio perstans, in universum debilitas, dentium stridor, coma, &c. quae plerumque patientis morti praecurrunt, concomitantur. Hoc tempore stranguria quoque manet. Huxham, etiam in hac pessima non raro recuperationem resurrectioni, phrasi sua uti, magis quam alii comparandam vidisse, affirmat; ubi incrustatio nigra decidisset, et non solum ad vitam redditi, sed etiam salute gavisi sunt.

Variola saepissime fit, glandularum tumores, oculorum auriumque defluxiones, tineam capitis, articulorum imbecillitatem, mensesque

que obſtructos removeri, et ſalutem futuram meliorem ſtabilioremque reddi.

Reliquias attamen non ſemper hujuſcemodi eſſe, dolendum eſt. Etiamſi aeger vim recuperat, non raro gratiſſimis hujus vitae fruendi omnino incapax redditur, propter caecitatem variis orientem, conſtitutionem diminutam, affectuſque pulmonares, qui plerumque in phthiſi confirmata terminantur. Ad ultimum quoque abſceſſus fiunt moleſti, et oſſibus aliquando caries haeret.

DIAGNOSIS.

Ut variola ullo alio morbo quam varicella confundatur, ne etiam minimum periculi videtur; et inter haſce facile diſtinguitur. Prior a poſteriori, dolore ex epigaſtrio preſſo, febri eruptiva magis ardenti, curſuque generali, differt. Varicella quoque raro, ſi unquam, variola ſemper, contagioſa eſt.

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

Primum obſervatu dignum, eſt, quod ſemel in vita tantum aggreditur. Hoc in pleriſque exanthematicis, praeſertim in variola, locum habet: Itaque, uti cauſam praediſponentem,

a. *Conſtitutionem nunquam morbo prius affectam*, conſiderare non dubitamus. Corroborare, cui omnis aetas ſuum teſtimonium dedit, ſupervacaneum videtur. Multa, quae in contrarium ducuntur, malē fundata fuiſſent: - Et, ſi feliciter vivere velimus, ita credere nos oporteat. Perpauca fortaſſe recuſare neſcimus; ſed haec non multum ex propoſito detrahunt.

Ex morbo praevalenti proponendum ſit, utrumne aliquis, ſeminio in corpore, cujus naturae adeo ignari ſumus, priori morbi impetu non deleto, operationi contagionis rite expoſitus, nulla alia cauſa adjuvante, non ſemper infectionem hauriret? Haec ſine dubio ſaepius; ſed quod-

dam

dam praeterea aliquando necessarium esse, experientia docet. In confirmationem hujus, Dr Cullen praeclarus notabile edit. Infans, cujus parentes huic morbo violenter grassanti non obviam venturam magis solito anxii fuissent, inoculationem matutino ter quaterve irritum subiit. Conatu frustrato, parentum sollicitudo indies crescebat, qui statim ultimum tentarunt, quod pauci minus audaces unquam fecissent. Puerum in cunabula impositum, unde variolosus brevi antea surreptus fuit, et jam affatim variolae effluvia exspirantia, co-operuerunt. Nullo morbo apparente, infectionem nunquam capturum, et non sine ratione, putarunt: Nihilominus, paucis annis praeteritis, variola naturalis eum occupavit. Multa alia, etiamsi fortasse minora, in confirmationem hujus deduci possunt. Causae igitur aliae, quae constitutionem contagioni suscipiendae magis aptam reddant, nobis excogitanda sunt: Et, inter hasce,

b. *Juven-*

b. *Juventutem* confideramus. Variola nunc adeo generaliter inflammatoria cenfetur, ut ex ratiocinando folum juventutem, plethoram illam vimque dando, et ad formandum fervandumque fpafmum inflammatorium magis aptas, corpus quo facilius morbum fufcipiat reddere, ducendum eft. Experientia obfervatioque hoc corroborare videntur. Ex fupra commemorato, huic conjuncto, quod faepius in infantes artem fuam fruftra inoculatores exerceant, certe, aliquid infantili conftitutioni contagioni refiftens ineffe, conjiciendum eft. Quibus hoc pendet, affirmare mihi non licet. Sint multa fortaffe acumini noftro non fubjecta; fed hoc obfervatu facillimum eft, nempe, quod ad phlogifticam diathefin matutino tempore parvum difponitur. Quam multum vita declinans nos minus aptos contagionem haurire reddat, dicere non audeo; fed, hoc tempore, diathefi inflammatoria minus praevalenti, variolam non frequentem futuram verifimile eft: Et, fi ita res fefe habet, juventus certe fub hoc capite jure cenfetur.

c. *Hie-*

c. *Hiemalia vernaque frigora.*—Hiſtoria morbi, verſus finem horum temporum magis praevalere oſtendens, me quare mentionem hic loci feciſſem ſatis vindicat. Quemadmodum juventus explicantur, et obſervatione non indignum ſit ſeſe invicem corroborare.

d. *Omnes affectus debilitantes.* Quam multum hi omni febri contagioſae favent, bene notum eſt, moduſque operandi plane apparet. Ad hoc caput omnem in nonnaturalibus errorem, ut in vino, venere, &c. peccatum refero.

CAUSA OCCASIONALIS

Contagio eſt. Variolane unquam ſine ea produci poteſt? Bona ex morbo ſaepius ad conſtitutionem orientia, univerſalitaſque ejus, naturam pro ſalute ſua neceſſarium inveniſſe, et abſque contagione ſeminium in corpore interdum eo pervenire, ut morbo o-

riginem

riginem daret, exiſtimare fecerunt. Dominus Broomfield, in libello paucis annis antea edito, hanc rem afferere videtur *. "'Tis certain," inquit ille, "that apprehenſion and ſurpriſe will raiſe that ferment in the blood which is neceſſary to produce the ſmall-pox; and this, too, much more ſuddenly than where we know the variolous matter is inſerted into the ſyſtem; for that ſeldom appears before ſeven or eight days after inoculation, yet ſurpriſe is capable of producing it in a very few hours." Duorum quae in confirmationem hujus adducit, ſequenti maxime confidet. "A lady," ſuis verbis uti, "who had not had the ſmall-pox, going to ſee a friend in Windſor-Foreſt, ſtopped her chariot at the door, and was juſt going to alight; but was prevented by the lady of the houſe, who told her ſhe would not then aſk her to go in, as her huſband was ill of a fever, which they apprehended would turn out the ſmall-

* Thoughts ariſing from experience, p. 41. and 42.

ſmall-pox. She immediately went home, was taken ill, had the ſmall-pox, and died. Now, here could be no variolous effluvia, as the gentleman ſoon got well, and had not the ſmall-pox at that time." Si huic animum intendamus, quam abſurdum ſit facile apparebit. Dominam quodammodo antea ei obviam veniſſe, etiamſi huc non perventum, contagionem in aëre ſeſe longius diffudiſſe putare, rationi non inconſentaneum eſt. Ab aliquo fortaſſe qui nuper amicum morbo laborantem viſitabat, et illam nunquam variolam habuiſſe minime certior fiebat, accepiſſet: Seu medicus ei communicaſſet. Quomodocunque res ſeſe habeat, ex hiſtoria, ubi apparet, ut antea demonſtratum, in Europam contagione perveniſſe, opinionem jure rejicimus. Apud majores, quibus certe ſeminium erat, et ſaepe cauſis hiſce occaſionalibus obviam veniſſent, morbum non praevaluiſſe, praeſertim ſi, ſecundum Broomfield, natura ex eo aliquid boni voluiſſet, non conjiciendum eſt. Statim igitur ad

CAUSAM

CAUSAM PROXIMAM

Progredimur. Materies variolosa primum in fluida nostra, quorum tenuiora in naturam suam fermentationis potestate mutantur, solum vim habere videtur. Systema nervosum tandem afficitur; hincque symptomata morbi prima oriuntur.

RATIO SYMPTOMATUM.

In omni morbo, phaenomena ejus explicare difficillimum erit. Naturae plerumque operationes tam exquisitae sunt, ut in earum causas inquisitio, callidissimi etiam observatoris, parum fausta sit. Hanc partem igitur diffidens suscipio, et, secundum morem, quaedam symptomata in morbi historia nobis occurrentia, quo possum, explicabo.

Dolor ex epigastrio presso, in variola tam praevalens, ex materie morbifica hic magis collecta oriri dicitur: Et hinc quidem emetica hoc tempore exhibita morbi progressui im-

impedimento futura putarunt. Caufa proxima confiderata, hoc non fequitur: Nihilominus ad ftomachum determinationem fupponere, fymptomati noftro favet, et fine dubio facile demonftratu erit. In omni febre, et praefertim ubi caufa occafionalis contagio eft, fympathia inter cutem et hoc vifcus notabilis obfervatur. E. g. in typho, non citius in fuperficiem fpafmus formatur, quam anorexia, naufea, vomitufque fubveniunt: Et, ex debilitate hic majori quam in aliis partibus, materiem magis collectam conjiciendum eft. Idem quoque de hifce febribus vulgo nomine malignarum cognitis, et ubi eadem ipfa phaenomena inveniuntur, dicendum fit. Hoc conceffo, facile applicatur, fimilifque ratio fymptoma explicabit.

Epilepfia pueris plerumque accidit, et ex ftimulo variolofae materiei violenti explicatur. Si mitis, eruptionem facilitare vulgo aeftimata fuerit. Ex hiftoria morbi plerumque diftinctae praecedit; fed, me nefcire quo-

modo morbum ſequentem afficit, confiteor.

Eruptione in facie manibuſque primum apparente, puſtuliſque ibi magis confertis. Quidam hoc, dicendo cutem, vi aëris externi expoſitam, certa quadam natura indutam eſſe, quae, in ſyſtematis nixu, materiei ſtagnationem citius efficit, explicare conarentur: Primoque intuitu hoc ita ſatisfacere videtur, ut alia explicatione non egeat; ſed, quum morbi phaenomenon tam conſpicuum, nempe tumor hiſce partibus in morbi progreſſu ſubveniens, obſervationi ſubjiciatur, naturam ſapienter, etiam tam matutino, hanc determinationem efficere, ducendum eſt.

Sudores. Hi in diſtincta plerumque inveniuntur, et ex parte materiei varioloſae per cutem tranſeuntis oriuntur. Explicatio hujus adeo facilis eſt, ut mentio non fieret, niſi eam

Salivationis in adultis, pueriſque diarrhoeae, faciliorem reddidiſſet. Haſce ſimul eodem modo explicandas pono.

Stadio morbi quo plerumque apparent, quod,

quod, ut ſupra commemoratum, prima eruptione accidit, conſiderato: Huicque ratione habita, quod in confluenti, ubi ſudores abſunt, ſaepiſſime occurrunt; naturam, inflammatione cutis fere univerſali, egreſſu cariſſimo orbatam, evacuationem materiei noxiae ad emunctoria alia maxime convenientia determinare, ducere coacti ſumus. Hincque quam ſapienter agat, in organo ſecundum aegri aetatem mutando, occaſio praeclara obſervandi nobis ſeſe offert. Si glandulae ſalivares, in adultis evacuationi aptiſſimae, vita matutina afficerentur, ex ſalivae viſciditate in ſtatu, maximum incommodi et periculi oriretur: Et pueri eam ejiciendi minus capaces, ſuffocationi frequentiſſime ſubjicerentur. Contra, evacuatio inteſtinalis moderata, et cum ſalute et etiam commodo fieri poteſt. Æque benigne ſapienterque, ſine dubio, in operationibus oculis non ſubjectis natura ſeſe gerit.

Tumor faciei et extremorum regularis, nunc venit conſiderandus, cauſaque optanda; ſed fortaſſe nos ſemper latebit. Si ulli, morbi

morbi prorſus ignaro, aegri multi ad variolae ſtatum progredientes exhibeantur, ſtatim hoc ſymptoma in univerſum tenens, uti naturae conamen morbum ejicere conſideraret. Hiſtoria morbi vim huic addit, ut, ex tumore nimium tarde progredienti, vel cito ſeſe retrahenti, mala ſequi bene novimus; ſed ulterius non progrediendum eſt: Neque aliquis, quoad memini, quare hiſce partibus hoc eveniat, ſeu regulariter ſuccedat, rationem dare conatus eſt. Sapientiam illam igitur nobis minime intellectam, tacite admirari oportet.

Febris ſecundaria explicatu facilior eſt, et pure in ſyſtema abſorpto pendet. Quod ab eodem in multis aliis efficitur praeſenti adeo ſimile eſt, ut probari non opus ſit. Idem de hiſce, quae faciei puſtularumque tumoris ſubitum regreſſum ſubſequuntur, dici poteſt.

Huc uſque perpauca multorum in hoc morbo occurrentium explicare conatus ſum. Hanc partem imperfectam eſſe, me non fal-

lit,

lit. Multa alia curiosis scrutanda sunt; et fortasse, si tractatum magis auctum non invenissem quam providus fui, hic non defecissem. Sed, quoniam res ita sese habuit, hanc coronet, quae fortasse potius incepisset, nempe, in causas quae morbi naturam statuant scrutinatio: Et,

1mo, Ex *Constitutione patientis* variola diversa sit, quae rursus vel *aetate* vel *salute* differt.

a. *Ætate.* Hac morbum non parum pendere experientia docet. In adultis, variolam magis confluentem esse quam in pueris, quod supra commemoratum satis demonstrabit, et nunc pluribus verbis non opus est. Etiamsi, quoad *aetatem* nihilo, attamen

b. *Salutem*, constitutio diversa sit. Quam multi sint morbi qui variolam diversificare aestimati fuerunt, indicare difficile esset. Eos sufficiat dicere, cutem potissimum afficientes, veluti scabiem, lepram, &c. ut necesse sit, quum materiem stagnare facilius admittunt, (omnibus aliis, exorientibus acrimonia sua contagioni juncta, omissis), ad con-

fluentem

fluentem magnum valere. Scrophulam hic potentiſſimam eſſe, aeſtimatum fuit: Nunc attamen, ex ea varietatem morbi minus pendere, quam ex ratione expectandum eſſet, videretur; ſed ſine dubio ad confluentem producendam magis ſeu minus valet. Quam multum morbi in ſolida poteſtatem habentes valeant, ex quod antea dictum fuit, facile apparebit.

2do, *Materiei diverſitas.* Variola mitiſſima ſaepe ex contagione maxime virulenti orta, et vice verſa, una cum eadem materie in diverſos diverſimode agenti, quoſdam hoc nuper nihili pendere fecerunt. Sed hoc nimium progredi videtur: Etiamſi enim conſtitutionem materiem efficere conceſſum ſit; attamen, caeteris paribus, ex diverſa contagione morbum ſequentem varia forma indutum eſſe, jure conjiciendum eſt. Hic ad peſtem, ubi quum primum apparuiſſet, magis ſubito et certo lethalis ſit, referre poſſumus. Hoc plerumque cuidam viro majori, ex contagione quoddam temporis in fomite contenta, aſcribitur. Si igitur peſtis hac ratione ma-

gis

gis ſaeviat, certe in variola plus ſeu minus valeat. Praeter hoc, argumentum validius nobis praebet novus inoculandi modus.

Dum eventus mirum felix, qui ex arte Suttoniana oriebatur, virtuti pulveris pilularumve a quibuſdam datus erat, perpauci hoc contemnere, cauſamque rationi magis conſentaneam quaerere, noverunt. Inter hoſce, Dominum Chandler primum ſtatuo; et publicum, ob tractatum utiliſſimum, ingenii praxiſque ſuae fructus exhibentem, candore generoſitateque laudanda, ei magnas grates debere cenſeo. Occaſione ei frequenter oblata, morbum in omni ſtadio, ut co-operatore Domini Sutton tractatum, obſervare, et quum arcanum expromere valde anxius fuiſſet, inquit: Re ſecum frequenter reputata, tandem in mentem veniſſe, quod ei maximi videbatur, et periculum fecit. Ex multis, infectionem varioloſam, pellicula brachii inoculati antea eruptionem excerptam, morbum huic ab arcano Suttoniano tractato omnino ſimilem producere, invenit. Immo etiam, poſt

quaedam commoda, methodo Suttoni orientia, recensita, dicere progreditur; "But* the material point, and that on which his great success principally depends, is, the taking the infecting humour, in a crude state, before it has been, if I may use the expression, ultimately variolated by the succeeding fever." Et illustris Dimsdale libellum suum utilissimum pereleganſque de inoculatione ad finem perducit hisce: "Should † it be asked, then, to what particular circumstance the success is owing? I can only answer, that, although the whole process may have some share in it, in my opinion, it consists chiefly in the method of inoculating with recent fluid matter, and the management of the patient at the time of the eruption." Opinio tam veneranda, hac re magis pendere quam vulgo nunc conceditur, satis evincet: Et nos cavere, quo minus suppositum rationi consentaneum rejiciamus, docebit.

3tio, *Con-*

* Chandler on inoculation, p. 37.

† Dimsdale on inoculation, p. 82. and 83.

3tio, *Contagionis in systema ingredientis modus.* Hoc prius maxime aestimatum fuit; sed nuper parvi habetur: Attamen morbum non solum hac re quodammodo mutationem subire, sed eventum inoculationis felicem ea magnum pendere, conjicio. Dr Cullen aliquid edit, quod, si non fallor, huic vim addere videtur: Nempe variola epidemica in Greenock et Port-Glasgow regnante, mortalitatem adeo praevaluisse, ut vix quidem decimus morbo naturali superstitit. Hoc populum ad inoculationem statim recurrere coegit: Et, ex ducentis qui ita morbum habuerunt, vix unus obiit. Anne fructum bonum inoculationis una, omnibusve aliis caussis vulgo datis, exortum esse, conjiciendum est? Certe non. Hic patientes secernere non tempus erat; eadem aëris temporisque et inoculatis, et non, obviam fuissent, et quoad praeparationem nihil interfecisse, verisimile est: Etenim parentes, pueros quoddam temporis ante variolam tenui diaeta victitare oportere, tam bene novisse, conjicio, ut non citius

appareat, quam regimen antiphlogiſticum, purgatione aliquando adjutum, incipiunt. Perpauci ſunt, quibus inoculationem videndi, ubi variola epidemica regnabat, occaſio unquam oblata fuiſſet, quin hoc obſervaſſent. Hoc explicare neſcire confiteor; veritati conſentaneum eſſe dicere ſufficit.

4to, *Caloris frigoriſque externi gradus.* Calor ingens, ad ſuperficiem eruptionis tempore valde adducendo, certe ad confluentem confert. Frigus contra, determinationem minuendo, quo major pars materiei perſpiratione evādat, ad diſtinctam conducit.

PROGNOSIS.

In morbo tam ſaepius mutationem admodum miram ſubeunti, nulla prognoſis, qua multum pendet, dari poteſt. Nihilominus, conandum eſt: Itaque pueritia praeſenti, epilepſia miti ſecundo die apparenti, eruptione tarda et diſtincta, puſtulis bene tumentibus,

tibus, rotundam formam floridaque intervalla ſervantibus, ſalivatione ſeu diarrhoea, effuſione, maturatione, et faciei extremorumque tumore, juſtis temporibus ſubeuntibus, quadam fide ſperandum eſſe, conjicio.

Contra, febri eruptiva ardenti, tenſisque fibris aliquem invadenti, puſtulis matutinis et confluentibus, non bene tumentibus, ſed flaccidis, materiemque in pus laudabile non convertendam continentibus, determinatione ad caput thoracemque, petechiis aliiſque putredi diatheſios ſignis in ſecundo morbi ſtadio, et faciei extremorumque tumore non bene progredienti, vel ſubito ſeipſum retrahenti, ſpes recuperationis fere jam perit.

METHODUS MEDENDI

In variis morbi ſtadiis neceſſario differt.

In primo ſtadio, indicationes praecipuae videntur,

1mo, Fe-

1*mo*, Febrem ardentem moderare, eruptionem faciliorem reddere, numerumque puſtularum minúere: Et,

2*do*, Epilepſiam violentem auferre.

Primae maxime convenit,

a. *Regimen antiphlogiſticum.*

b. *Venaeſectio.* Prius hanc eruptionem nocere opinio praevaluit; ſed contrarium experientia arguit, et huic indicationi maximo uſui fuiſſe oſtendit. Vim ſyſtematis ſanguiferi minuendo, ſpaſmum reſolvendo, et igitur plus materiei varioloſae tranſire perſpiratione permittendo, agit.

c. *Emetica*, quae ex vi antiſpaſmodica uſui ſunt. Determinationi ad ſtomachum etiam ſubſidio veniunt.

d. *Cathartica.* Medicinae, ut omnia alia, temporum revolutioni ſubjiciuntur. Una nunc fortaſſe in morbo medendo magni habetur; ſed, paucis annis elapſis, omnino deſpicitur: Et vice verſa. Hoc non magis quam in catharticis, conſiderationi nunc ſubjectis, tenet. Clariſſimi prioris, plerique hujus ae-

tatis,

tatis, ea in hoc ſtadio maximo periculo eſſe conſiderarunt, et, omni eruptioni moram facienti injurioſo conſiderato, horum uſum metuerunt. Attamen hanc ſententiam, quae perniciei millibus fortaſſe fuiſſet, dolendam eſſe, experientia nunc docuit. Quidam medici clari eruptionem quam ſero reddere obnituntur: Hocque non ſolum ſalutiferum, ſed etiam maxime commodum inveniunt. In hac via nil majoris catharticis habetur. Doctori Dimſdale hoc magnum debetur. Commoda ex libero uſu horum in hoc ſtadio inoculatis redeuntia, eum periculum in naturali facere, induxerunt: Et, in quibuſdam * nobis exhibitis, eum maxime feliciter adhibuiſſe videmus. Non citius aliquis violentis eruptionis ſignis laborat, quam ſtatim calomel largiter, minimae tart. emet. conjunctum, exhibetur. Commoda, quae ex parte antimoniae tam parva oriuntur, conjicere non poſſum: Et quidem, ut nihil aliud,

* Dimſdale on inoculation, caſ. xxv. xxvi. xxvii. and xxix.

aliud, ni fallor, ex mercurio praeter vim catharticam expectetur, operationeque tarda saepius seipsum frustratum invenit, fortasse primum ad catharticum citius agens recurrere, quod saepius eum postea facere oportet, satius futurum esset. Quicunque hujus rei melius certior fieret, indicata inspiciat.

e. *Frigoris applicatio.* Illustris Sydenhamus primus videtur, qui via trita, in omni febri aegros calidissimos servandi, discedere audebat. Hos libere frigidas auras carpere, lectumque non nisi post eruptionem servare, jussit. Quod feliciter ei evertisset, originem suam traxisse hodierna praxis videtur, quod fortasse medicinae hodie est maximus profectus. Primo intuitu, vis sedativa, sed non merito, timenda est; sanguiferi enim systematis, in omni febri, vis aucta videtur, magisque apte frigori opponitur. Potestati caloris generanti, et determinationi ad superficiem nimium cito progredienti, obviam eundo, bona ejus oriri videntur. Quomodocunque res sese habeat, medicos maxime honorandos

norandos ad liberum uſum hoc ſtadio variolae obnixe ad hortantes videmus. Hic rurſus Doctori Dimſdale magnum debetur, qui, modum Suttonis ſequens, omni opinione adverſa etiam vetuſtiſſima ſuperata, viam humano generi ſalutiferam oſtendit. Ægrum foras exire, etiamſi frigidum inclemenſque ſit tempus, et quantumvis minime aequalis huic videatur, jubet. Huic mercurius ne etiam obſtaculo ſit: Neque domum ſervare hoc tempore, ſi ſymptomata acerba ſunt, permiſſum erit. Ægro primum hoc valde ingratum eſt, et non quin ſummo dolore ſufferre poteſt: Lumborum ingens dolor pedibus erectis ſtare non ſinit, novumque excruciatum ex omni motu ſentit. Nihilominus, capitis dolor, calor, ſitiſque ardens, brevi ſublevantur, et cito beneficii adeo eſt, ut ſua ſponte foras exiret. Doctor quoque

Aquae frigidae, magis quam in hoc ſtadio naturalis unquam fiebat, indulgere videtur. Ubi patienti permiſſum fuit, hauſtu frigidiſſimae pilulam mercurialem deglutire,

quae-

quaedam nobis oblata ſunt: Et nihil mali unquam accidiſſet; e contrario, omnes aegri multum ſublevati fuerunt.

Secundae indicationi, in ſtadio primo, epilepſiam violentem auferre, convenit

a. *Venaeſectio.* Haec ſaepius uſui fuiſſet; ſed, ut epilepſia frequenter infantibus, qui hanc evacuationem non bene ſuſtentant, raro eo quo volumus perventum eſt.

b. *Veſicatoria* magnum et ſine dubio merito, celebrata fuerunt; ſed virtus tam mutatino quam optandum ſit, ſeu ſaepius neceſſarium eſt, raro procuratur.

c. *Anodyna* nuper in uſum, et feliciter, veniſſent; et certo, ſi virtus ſedativa, ſtimulo abjecto, procurari poteſt, nulli alii fides magis debetur. Largius quam vulgo exhibenda ſunt.

d. *Balneum tepidum* quoque ſaepius magno uſui fuiſſet, et ſuperficiem laxando aget.

In ſecundo ſtadio, ſi prius ſatis obſervatum fuiſſet, auxilio fortaſſe minime opus erit, ut

unum

unum alteri in multis semper respondebit; sed ut medico patientem curare usque dum eruptio perfecta fuisset, seu saltem apparuisset, occasio raro sese offeret, cui minime praevenire potuit, huic mederi eum conari oporteat. Hac consideratione praecipua videntur,

1mo, Febrem praesentem removere seu mitigare:

2do, Effusionem suppurationemque promovere:

3tio, Salivam provehere:

4to, Putredini obviam vire: Et,

5to, Symptomata comitantia moderare seu removere. De singulis in ordine.

Primae indicationi, febrem praesentem removere seu mitigare, regimen antiphlogisticum, aliaque remedia in hac indicatione prioris stadii enumerata, optime conveniunt. Hic nuper ex usu horum, praesertim aëris et aquae frigidae, et catharticorum, tam mira et praeter spem evenissent, ut, si hisce medicus clarus tam brevi commemoratus, aliique

ſidem non feciſſent, contra fidem fuiſſe putaremus. Hoc tempore aegrum quemadmodum ante eruptionem tractat, quam feliciter ex ſuis verbis de hac re facile apparebit: "I * am of opinion, that the eruption is not only retarded and protracted by this method, but likewiſe that it is in ſome degree repreſſed, having had ſtrong reaſon to apprehend, in ſeveral inſtances, that the number of puſtules was actually diminiſhed, and thoſe that remained ſeemed larger, and of a milder kind." Aliquid magis notabile nobis a Domino Broomfield † exhibitur; ubi eruptio maxime confluens, catharticis largiter, venaeſectione, frigidoque aëre uſis, trium quatuorve dierum ſpatio retroceſſit. Poſtea variola mitiſſima, in variis ſtadiis ſine periculo progrediens, ſeſe oſtendit, aegerque brevi recuperatus ſaluti integra gaudebat. Tam multa beneficia ex hac methodo nova corroborantia, omni medico, ut eam amplectatur, ſat erunt argumento.

Secun-

* Dimſdale on inoculation.

† Broomfield's thoughts, &c. p. 20.

Secundae indicationi, effusionem suppurationemque promovere, si febris typhodes sit, pulsus parvus debilisque, aliaque debilitatis signa adsint, sequentia praecipue respondent:

a. *Cortex Peruvianus*. Hujus utilitas vi tonica pendet, qua systema morbificam materiem ejicere magis aptum redditur.

b. *Vinum*, quod magno usui est, eodemque quo cortex valet.

c. *Vesicatoria*. Haec saepius profuissent, virtutem suam systema stimulando, et fortasse antispasmodicam vim exhibendo, ostendunt.

d. *Tartar emet*. Doctor Cullen, circiter diem sextum, pustulis non bene tumescentibus flaccidisque, ex dosi hujus parva exhibita, plerumque ad finem vomitum efficienti, saepe ei optimum evertisse, dicit: Effusionem suppurationemque multo melius progressam, aliaque concomitantia sublevata fuisse. Vim suam, ad superficiem maxime determinando, ostendit.

Contra, febri adhuc ardenti, colore ſitique ingenti, et pulſu pleno duroque, nullum medicamentum huic indicationi magis idoneum eſſe quam

e. *Cathartica*, experientia docet. Ill. Dimſdale ea tres ſeu quatuor evacuationes quotidie producere, uſquedum maturatio progrediatur, feliciter adminiſtrat. Tunc temporis uſum omnino prohibet.

Tertiae indicationi, ſalivam provehere, reſpondent,

a. *Gargariſmi vaporque calidus emoliens*, qui vim, glandulas ſalivares laxando leniterque ſtimulando, oſtendunt.

b. *Emetica lenia.*

Quartae indicationi, putredini obviam ire, maxime conveniunt,

a. *Cortex vinumque.*

b. *Acida.*

c. *Saluber frigiduſque aër.* Multi frigus in hoc ſtadio, ut ſuppurationi praeveniat, valde injurioſum putarunt: Sed, febri praevalenti, hoc minime timendum eſt. Quam multum,

multum, febri abſenti, ſuppurationi ſit impedimento dicere non audeam: Attamen, in hac indicatione, quam multum convenit, vi caloris obviam eundo, virtute tonica, et accumulationi materiei excretoriae praeveniendo, clare conſtat. Veſtes et corporis et lecti frequentiſſime mutandae ſunt.

Poſtremam hujus ſtadii indicationem, ſymptomata concomitantia removere ſeu moderare, in duas dividere poſſumus.

1mo, Dolorem et inquietem removere, quod *anodynis* optime fit: Et,

2do, Stranguriam, aegrum ad genua urinam facientem ſublevando.

In tertio ſtadio indicationes ſunt,

1mo, Febri ſecundariae praevenire ſeu mitigare.

2do, Determinationi internae topicae praevenire, tumoremque extremorum promovere ſeu recuperare:

3tio, Putredini obviam ire, et addere vim vitae: Et,

4to, Malis morbo orientibus praevenire.

Primae

Primae indicationi, febri ſecundariae praevenire ſeu mitigare, conveniunt,

Remedia omnia antea eruptionem uſa.

Secundae indicationi, determinationi internae topicae praevenire, &c. optime reſpondent,

a. *Veſicatoria.*

b. *Fomentationes et cataplaſmata extremis applicata.*

Tertiae indicationi, putredini obviam iri, &c. maxime conveniunt hae medicinae quae in quarta ſtadii ſecundi exhibentur.

Quartae indicationi, malis morbo orientibus praevenire, reſpondebunt,

a. *Cathartica.* Hiſce, niſi quum morbus putridus confluenſque fuiſſet, minime opus erit: Attamen indulgere parentibus uti parciter permiſſum ſit.

b. *Cortex et vinum.* Ubi morbus diu perduraſſet, aegerque multum ſuccubuiſſet, quibuſdam medicamentis vim tonicam oſtendentibus utendum ſit; quorum nullum hiſce commemoratis comparari debet.

c. *Exer-*

c. *Exercitatio coelique mutatio.*

d. *Regimen antiphlogisticum.*

—Hic animus gratus adhuc paululum hoc opusculum proriget. Tractatus hujusmodi exhibitus in publicum proferre capacitatem artem exercendi, quae omnium maxime ad genus humanum respicit, certe non etiam minimum injuriae gratitudini satisfaciendo accipiat, quae, si ex opprobrio ingratis jure illato conjicere liceret, non satis colenda est. Hoc igitur confisus, generoso Patricio Douglas chyrurgo Ayr, ob multa mihi immerita saepe collata, publice grates referre liceat. Primus quaecunque de arte medicinali novi exposuit: Consilium studiis incumbenti nunquam abfuit: Curaque ea faciliora reddidit. Necnon urbano Doctori Hope, botanices in hac alma academia Professori jure aestimato, ex imo corde gratiam habere volo. Benignitas ejus erga me fuit magna: Eo suaviter hortanti, haec dubia, quae alicui primum periculum facturo plerumque adsunt molesta,

eva-

evanuerunt: Admonituque ejus ad residuum metu non tam magno prospexi. Sed debita uni alterive enumerare, quare conar? Vanum erit! Horum semper meminisse juvabit.——

Et nunc ad finem perduco dicendo, si aliquid observatu lectoris dignum apparuit, aut si aliquid tractatui debetur; hoc ex Professoribus in hac alma academia maxime praeclaris didici. Culpae imperfectionesque ad meipsum pertinent.

FINIS.